

dosarul nr. 3ra-136/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Lastavețchi)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Jamba Valentina, reprezentată de avocatul Barașianț Mariana,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Jamba Valentina împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de către Jamba Valentina, reprezentată de avocatul Barașianț Mariana împotriva hotărârii din 22 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă:

La 16 iunie 2017 Jamba Valentina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale or. Soroca cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că pensia pentru limita de vârstă i-a fost stabilită în anul 2006, iar dânsa a continuat să activeze până în anul 2018, fiindu-i reținute cotizații individuale și de bază în fondul de pensii din salariu.

A menționat că a continuat să contribuie la fondul de pensii, din care motiv a solicitat recalcularea cuantumului pensiei stabilite cu includerea perioadei contributive integral, însă CNAS a respins această solicitare.

A susținut că refuzul CNAS de a include perioada contributivă în formula de calcul a pensiei pentru limita de vârstă stabilită a fost bazat pe art. VIII alin. (3) al Legii nr. 290 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Valentina Jamba a afirmat că în anul 2018 au fost adoptate 2 decizii a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (CPEDAE), din 20 februarie 2018 și din 23 august 2018, prin care s-a constatat că norma sus menționată reprezintă discriminare pe criteriu de vârstă în exercitarea dreptului la reexaminarea/recalcularea pensiei.

Totodată, CPEDAE a constatat că art. VIII al Legii nr. 290 din 16 decembrie 2016 este contrar prevederilor art. 54 al Constituției Republicii Moldova și a subliniat că dreptul persoanelor de a primi pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condiții nediscriminatorii trebuie să prevaleze interesul statului de a stabili anumite termene de apariție.

De asemenea, CPEDAE a mai menționat că nu există justificare obiectivă și rezonabilă pentru limitarea și/sau restricționarea dreptului persoanelor de a primi pensia corelativă contribuțiilor achitate.

A declarat că inclusiv și legiuitorul a recunoscut încălcarea dreptului la pensia corelativă, parte a principiului contributivității și caracterul discriminatoriu al normei sus-menționate.

Astfel, la 24 august 2018 a fost publicată în MO nr. 333-335 Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 165 din 26 iulie 2018, intrată în vigoare la 1 ianuarie 2019, prin care s-a abrogat art. VIII alin. (3) al Legii nr. 290 din 16 decembrie 2016, iar în nota informativă la proiectul de lege s-a menționat necesitatea respectării principiului contributivității și eliminarea normelor discriminatorii.

Valentina Jamba a precizat că și-a realizat dreptul la pensie până la 1 ianuarie 2017, continuând să activeze.

A considerat că i-a fost încălcat dreptul la pensia corelativă contribuțiilor achitate, drept care este stipulat în aceeași Lege nr. 290, art. III punct 3.

Același drept este formulat și în art. 3 din Legea 489 din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale cu titlu de principiu de organizare și funcționare a sistemului public de pensii, principii care au căpătat statut de normă constituțională prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 19 din 19 iulie 2016 § 54.

A solicitat prin cererea inițială și cererea de concretizare din 12 martie 2018, anularea deciziei CNAS nr. j-746/17 din 23 mai 2017 și deciziei CTAS Soroca nr. 1-01/10-807 din 5 aprilie 2017, cu obligarea CNAS să-i recalculeze pensia pentru limita de vârstă, recunoașterea dreptului la pensia pentru limita de vârstă corelativă contribuțiilor achitate și la proprietate, cu dispunerea restabilirii acestor drepturi și recunoașterea faptului că stagiul de cotizare integral constituie 47 ani 7 luni 15 zile, cu includerea întregului stagiul de cotizare, inclusiv pentru anii 2006-2018.

Prin hotărârea din 22 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de către Valentina Jamba ca fiind neîntemeiată.

La 28 februarie 2019, și ulterior, la 8 aprilie 2019, Valentina Jamba a declarat apel împotriva hotărârii din 22 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de către Valentina Jamba, reprezentată de avocatul Mariana Barașianț.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art.14, 32 alin. (1), (4) lit. a), 33 alin. (1)-(3) și (4¹) din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, art. VIII alin. (3) din Legea nr. 290 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, abrogată prin Legea nr. 165 din 26 iulie 2018 privind modificarea unor acte, în vigoare din 1

ianuarie 2019, art. 33 alin. (1) lit. c) și (4¹) se aplică în cazul pensiilor pentru limită de vârstă stabilite începând cu 1 ianuarie 2017.

Prin prisma normelor citate, instanța de apel a reținut că concluzia primei instanțe este întemeiată, deoarece recalcularea pensiei urmează a fi efectuată doar în cazul persoanelor cărora li se vor stabili pensia pentru limită de vârstă începând cu 1 ianuarie 2017.

La caz, Colegiul Curții de Apel Chișinău a notat că Valentinei Jamba i-a fost stabilită pensia pentru limită de vârstă până la 1 ianuarie 2017, iar ca urmare, nu este nici un temei pentru recalcularea pensiei acesteia.

Instanța de apel a accentuat că anterior adoptării Legii nr. 290 din 16 decembrie 2016 nu era prevăzut un asemenea drept de reexaminare a pensiei.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că nu poate constitui temei de admitere a pretențiilor, decizia CPEDAE, or, modul de reexaminare a dreptului la pensie reprezintă o opțiune a legiuitorului, care este reglementată expres prin Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii.

La 11 iulie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Valentina Jamba a declarat recurs împotriva deciziei din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 30 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de Jamba Valentina a fost declarat inadmisibil.

La 11 iulie 2019 avocatul Mariana Barașianț, în interesele Valentinei Jamba, a depus recurs împotriva deciziei din 22 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că la examinarea cauzei nu a fost apreciat corect obiectul acțiunii, or, reclamanta a solicitat nu modificarea cuantumului pensiei stabilite, ci apărarea dreptului său fundamental la pensia corelativă contribuțiilor achitate, iar legea expres prevede posibilitatea reexaminării acestui drept fundamental în situația în care persoana, fiind în perioada pasivă a vieții continuă să contribuie în fondul de pensii, având speranța legitimă în baza normelor legale la respectarea dreptului său fundamental.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în

contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 22 mai 2019 și recepționată de recurentă la 12 iunie 2019 (f.d. 217 vol. I). Astfel, recursul depus de Jamba Valentina, reprezentată de avocatul Barașianț Mariana, la data de 11 iulie 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Jamba Valentina, reprezentată de avocatul Barașianț Mariana, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Jamba Valentina, reprezentată de avocatul Barașianț Mariana, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Jamba Valentina, reprezentată de avocatul Barașianț Mariana, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru